

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középiparosainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Önkön, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Egyesülve a timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-gal.

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Un oraș care moare: Oradea

Altădată și acum. — Ce se poate face.

Articolul interesant de mai jos îl luăm din ziarul „Argus”:

Orașul nostru, prin situația sa geografică, e orașul adevărat condamnat la moartea economică. Fiind situat la 7 kilometri dela granița de Vest a țării și găsindu-se într-o stare deplorabilă, are mai curând aspectul unui oraș rural, decât a unei capitale de județ și tocmai a județului Bihor, unul din cele mai mari județe ale țării. Trecătorii, collindând tot orașul, văd cu tristă zecile de prăvălii închise, pe când acum câțiva ani, încă orașul Oradea a fost în plină prosperitate.

Starea economică a orașului se înrăutățește din zi în zi. Se pune întrebarea, care e cauza acestei declasări?

Conducătorii vieții economice a orașului s'au ocupat și se ocupă pe larg și încontinuu de aceasta problemă. Cam în fiecare an s'a pornit acțiuni s'au ținut anchete cu devisa: Salvați Oradea! La aceste anchete au participat cam toți conducătorii ai vieții economice a orașului nostru: directori de bancă, directori de fabrici, conducătorii asociațiilor profesionale etc. S'au ținut adunări la cari acești conducători au ținut conferințe și cuvântări, expunând idei viguroase pentru salvarea comerțului și industriei muribunde.

După terminarea ședințelor însă a trecut și entuziasmul. Duminecile ședințelor frumoase au fost urmate de zilele monotone și grele de lucru și promisiunile făcute în cursul ședințelor s'au uitat.

Oradea nu a fost salvată și învieții a crescut mereu.

Si totuși acest oraș încă trăiește și vrea să trăiască!

Realizarea acestei dorințe nu este o imposibilitate. Iată împrejurările, cari îndreptătesc orașul nostru, ca să trăiască și să înflorească:

În apropierea orașului (5—6 kilometri) se găsesc două băi climaterice: Băile Felix și Episcopiești. Aceste băi au un renume mondial adică ar avea dar în lipsa propagandei nimeni nu știe de existența lor. Aceste băi au o apă minerală cu putere vindecătoare contra reumatismului gutei etc. E destul ca să amintim: în această apă înflorește lotus-ul, care în afară de noi nu există decât în Egipt, în apa Nil-ului.

Ar fi nimerit că în baza acestui fapt orașul nostru să primească reducerea de 50 la sută dela CFR datorită căreia afluența vizitatorilor ar crește în mod simțitor.

Intr'unul din cele mai frumoase parcuri ale orașului — de altfel destul de neîngrijite — în Parcul Rhedey, s'a construit acum vreo zece ani un palat impozant servind expozițiilor. Odată cu inaugurarea palatului s'a organizat și o expoziție ca mare succes moral și material. Ani de zile au trecut de atunci, expozițiile însă nu s'au mai organizat și palatul de expoziție stă închis.

Ce se poate face.

Am mai amintit, că orașul e așezat lângă frontiera de vest a țării și acest fapt îndeamnă pe conducătorii vieții economice a orașului să declare: „Salvarea Oradei nu este posibilă!”

E o mare greșeală! Tocmai această situație specială dă posibilitatea să dezvoltăm orașul până ce va deveni portul de uscat spre vest al țării.

Sürgösen és törvényhozási úton oldandó meg a kontárkérdés...

Veterány Viktor dr. nagy beszéde a jimboliái iparokongresszuson az iparossérelmekről és a módról, amivel ezeket a sérelmeket kielégítően orvosolni lehetne.

A közelmúltban Jimbolián lezajlott nagyszerű iparosnaggyűlésen az iparossérelmekről Veterány Viktor dr. tartott nagy beszédet. Az iparos élet minden részletére kiterjedő magasszínvonalú előadás országos érdekességét kívánjuk kihangsúlyozni, amikor Veterány dr. előadását az alábbiakban bő kivonatosan közöljük:

Bevezető szavaiban a kisipar fontosságát ismertette az előadó a világválság mai napjaiban, amidőn minden ország a saját határain belül termelt iparcikkkel akarta ellátni a lakosságot és csak a végső esetben engedte meg a behozatalt. Ez a szempont nálunk is érvényesül és ezért

fokozottabb mértékben kell az iparosokat támogatni.

Kérte a jelenlevő Georgescu államtitkárt, mint a magas kormány képviselőjét, hogy terjessze a kormány elé a bánsági iparosság kívánalmait, a melyek a következők:

Legsürgősebben és törvényhozási úton oldandó meg a kontárság kérdése, mely különösen a községekben hódít mind nagyobb teret.

Ezt a kérdést akkor lehet majd elintézni, ha majd az önálló kézműipari kamarák létesülnek. Ezeknek leendő szervét, az ipartestületeket kell felhatalmazni a kontárkodás ellenőrzésének jogával és azzal a joggal, hogy a kontármunkákat rögtön szüntessék be s a kontárok szerszámaikat és nyersanyagát zár alá vehessék. Az illetékes járásbírók azután megfelelő pénzbírsággal sújtanak a kontármunkást és kihágás miatt büntetnék meg.

A bírságért a kontármunkással dolgoztató is felelős lenne.

A beteg- és balesetbiztosítási törvény a teljes közigazgatási és költségvetési önkormányzat alapelveinek tiszteletben tartása mellett úgy módosítandó, hogy a gazdaságos igazgatás és gazdaságos pénzkezelés biztosítható legyen. Végrehajtandó e keretben a központoság megszüntetése, mert csak ez teszi lehetővé a befolyó illetmények jogosult és indokolt felhasználását.

A kötelező biztosítás megszüntetését óhajtják az iparosok, mert a munkanélküliség idején fizetett biztosítások tönkre teszik őket.

Kérlik a szabad orvosválasztás megengedését, a mit különben a nyugati államokban már meghonosítottak. Ugyanezen csoportba tartozik az a kérelem, hogy a munkások betegségének első hét napján ne kelljen fizetni bért, mert a munkaadó meg-

fizeti a biztosítási díjat. Nem fizethet tehát bért is a betegség idején. Ha ez a rendszer megmarad, úgy csak orvosi bizonyítvány mellett fognak munkásokat felvenni.

Kérlik a bélyegtörvény módosítását.

A bélyeg- és illetéktörvény szerint peres esetben 5000 lejig egyforma bélyegilleték rovandó le. A kisiparos, aki 5000 lej iránt indít keresetet, 136 lejt fizet bélyegilletékben, csakugy, mintha 80 lejt peresítene. A bélyegtörvény oly módosítását kéri, hogy 2500 lejen aluli követeléseknél a bélyegilleték csak öt százalék legyen.

Az építőiparosoknak adják meg a régi jogokat.

A vonatkozó miniszteri rendelet oly módosítását kéri, hogy csak négy emeletnél magasabb épülethez és különleges építményekhez legyen kötelező a mérnöki kar tagjainak terve és ellenőrzése.

Veterány Viktor dr. itt bejelentette, hogy a miniszteriumtól az ipartestület egy törvénytervezetet kapott, amely szerint kézműipari kamarák létesülnek. A naggyűlés közönsége hatalmas éljenzéssel vette tudomásul a bejelentést. Bejelentése kiegészítéséül Veterány dr. az iparosság nevében előterjesztette, hogy

ezeknek az iparoskamaráknak az ipartestületek legyenek a fiókjai

és hogy a képesítéshez kötött iparosok mindegyikére kötelező az iparoskamara tagság. ha legfeljebb husz munkással, vagy legfeljebb 50 lőerővel dolgoznak.

A kisiparosság részére az iparügyi miniszteriumban államtitkárság létesítendő.

A kisiparosok is részesüljenek az adósságrendezés kedvezményében.

Ugy a fényüzési, mint a forgalmi adót teljesen meg kell szüntetni a kisiparosságot illetően.

Az egyenes adók rendszerét egyszerűíteni kell, azokat a mai idők mostohaságának megfelelően le kell szállítani. Viszont teljesen meg kell szüntetni azon kisiparosok adóját, akik beöltötték a hatvanadik életévüket és akik csupán egy segéd-erővel dolgoznak.

Mészárosok, hentesek, pékek, kávéosok adózás szempontjából iparosoknak és nem kereskedőknek tekintendők.

D. Tiberiu Moșoiu, primarul orașului Oradea și deputat al județului Bihor a și intervenit la locul în drept, că orașul Oradea să se declare port liber de uscat, după care se vor înființa întreprinderi, cari pot emite recepte varante. Realizarea acestor plan

ar fi o veritabilă renștere a comerțului orașului nostru.

Se vede, deci, că salvarea Oradei nu e cu neputință. Ar trebui însă, ca posibilitățile să nu fie înălțurate, una după alta.

Beomlott a mérnökök által agyonellenőrzött timişoarai Capitol-mozi, — irtó hadjáratot indítanak az építőmesterek ellen...

A timişoarai Építészakadémiára mérnökei hajsztát indítottak 22 jónévű építőmester ellen. — A megtámadott építésszek minden eszközt megragadnak szerzett jogaik megvédése érdekében.

Timişoarai szakkörökben kinos megdöbbenést keltett, hogy az Építészakadémiára ottani építész-mérnök tagjai kontesztációt jelentettek be 22 timişoarai építőmester ellen. A megdöbbenő támadás a következő építőmesterek ellen irányult:

Horky Ferenc, Wetzel Ferenc, Richter Konrád, Lázár László, Bautz István, Petru Sándor, Perszem Sándor, Begyánszky János, Niederkorn Mátyás, Kocsi Rezső, Tóth István, Muntean György, Tillich Rezső, Götz Károly, Martin András, Dudits Sándor, Kempf József, Kremer József, Ecker József, Bohn Károly, Makai Elemér és Müller Károly.

Ebben az ügyben érkezett most Timişoarára Antonescu Péter, a bucarestii művészeti akadémia rektora, aki a városháza nagytermében megbeszélésre hívta egybe az építész-mérnököket. A megbeszélésen az építőmesterek is részt akartak venni, azonban felkérték őket, hogy maradjanak távol. Ezután a mérnökök zárt értekezletet tartottak, amelyen kimondották, hogy

a 22 építőmesternek nincsen joga tervezni és ugyanakkor az építési munkálatokat kivitelezni is.

A döntés az érdekelt építőmesterek körében érthető elkeseredést keltett. Elhatározták, hogy

küldöttséget menesztenek a fővárosba, hogy a sérelmes határozat ellen illetékes helyen tiltakozzanak.

Időközben megérkezett Filippescu műszaki tanácsos, aki tagja a legfőbb műszaki tanácsnak és tulajdonképpen a Capitol mozi ügyében elrendelt vizsgálat levezetésére jött Timişoarára. A műszaki tanácsos nyomban érintkezésbe lépett egy a mérnökökkel, mint az építőmesterekkel és kijelentette, hogy az ügyet alaposan áttanulmányozza és csak az ügy teljes kivizsgálása után

fogja tulajdonképpen misszióját, a Capitol-mozi felülvizsgálását elvégezni.

A mérnökök azzal érvelnek, hogy az építőmestereket a kizárással semmi jogfosztás sem érte, mert hiszen

nagyobb munkálatokat eddig sem végeztek és tevékenységük mindössze javítási munkálatokban, esetleg kisebb építkezési munkálatokban merült ki.

Hogy ez a beállítás mennyire rosszindulatúan tendenciózus, felesleges egy iparosújságban részletezni.

A timişoarai mérnökök hajsztája, amit a 22 építőmester ellen indítottak, minden valószínűség szerint a megtámadottak teljes elégtételével fog végződni. Elég, ha egy pillantást vetünk a fent leközölt névsorra és látnunk kell, hogy egy egész oszokorra való olyan név van ott, amely több emeletes timişoarai bérpaloták és középületek kövein mint az építő és tervező neve díszel. A megtámadottak nem építész-mérnöki diplomával, hanem a pompás paloták egész sorozata felépítésének tettével tényeznek. És ezek közül a paloták közül egyiknek sem omlott be a teteje, mint a mérnökök egész légiója által valóssággal agyonellenőrzött Capitol mozié...

VITEX S. A. CÉG ALATT ALLATEXPORT-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ALAKULT.

A Banca de Control a Industrialei kompenzációs engedélyt kapott Csehszlovákiába, Ausztriába és Németországba élőállatok exportálására. A kompenzációs export lebonyolítására a Banca de Control osztrák, csehszlovák és német állatimportőrök részvételével részvénytársaságot alapít Vitex S. A. cég alatt. A részvénytársaság alakuló közgyűlését a napokban fogja megtartani.

galomba, ez meg nem akadályozna benne, mert akinek hévatali adott az Isten, adott akkor annak észt is, ez nem fityegne-fityegne mindég az aszszony után: „Nem én, nagy lány”. mondta az utász is, amikor becsörtített hozzánk a gügyögésivel: „En már nem kívánnék töled esténként egyebet, csakhogy lehuzd a oszmát erről a rossz jobblábamról, akit nem igen tudok azóta mozgatni, mióta beleállt a térgyembe a nyakszirtmerevés. Ha ezt megteszed, akkor oszt imája-tente, én nekem a szuszogásom se hallod többet reggelig!” De a széi hordja el a haját az ilyen torzsából faragott, ciberevérű, vén pocolyatómögötöknek, rikkantottam is rá olyat, hogy egyszerre keresztbe akadt a szó a nyeldekölőjén! Hát tán teremtet az uristen olyan embert, akinek én huznám le a oszmát a lábáról, még ha szentül kukorekolna is. (Elcsöndesedve.) Ugyan azt se mondom, utóvégre lehet olyan is, nem vagyok én olyan megátalkodott, csakhogy, akkor azt nem Pétörnek kellene hívni, hanem Tóninak (meggyőződéssel), ez a legszébb név a világon. (A kendő negyedik sarkát bökdösi.) Hogy is van csak az a Pö betű? (próbálgatja). „Kis igényös, egy punctum van fölötte.” Nem, az az I betű. „Balról van a szára, jobbról a pofája.” A, dehogya, hiszen az a Pö betű (topant) „Pap a feje, gácsér a farka” (siránkozva), az meg a Kö betű (tapsol) tudom már, tudom már! A versit elfelejtettem, de azt tudom, hogy ilyen akasztófaforma, ni! (varrja).

Istenem, ha a két karom lenne az akasztófája (söhajva), szakadsz-e már cérna? (nézi, tovább varr.) Ugyan már én próbálom is, de nem akarja rám akasztani magát. A szőlőuton értem utol, ott rákiáltottam: „Tóni bácsi, kend már meg se látja a szegény ember lányát.” „Nem

látok én le addig, kis lány”, azt mondja csufolódva, mert olyan szép citrusfa növése van neki. „Már hun jársz erre, ahun a madár se jár?” aszongya, de úgy szórja a szeme a szikrát, hogy egész belegyulladtam. Szakadsz-e már cérna? (csó válja a fejét). „Hát”, mondom, „manek a szőlőbe cseresznyét szedni”. „No” aszongya, „akkor együtt mehetünk”. „Jaj” mondom megrebbeve, mint a fogoly vércse, „csakhogy nagyon félek ám kendőtől, Tóni bácsi”. „Mért te?” csudálkozik rám. „Mert majd meg talál oszokolni” mondom, de meg a szemem is lehunyom hozzá. Szakadsz-e már cérna? Hej, nagyot nevet erre, csak úgy harsog. „Ó te tökmag, hiszen le se tudnák hozzád hajolni, hát mit félsz én tőlem?” „De én föl tudnék ám kendhez pipiskedni, oszt a cseresznyeszedő széléről a száját is elérném, oszt azért félek.” Fordulok erre szembe. Már fogja ám erre az ostornyelét. „Hejnye, te varasbeka, hát neked már legényen jár az eszed”, oszt úgy odaereszti a lapockám közé (mutatja), hogy két hétig hordtam a kékjét, de még azután is odavágtam a hátom az ajtófélfához, hogy tovább látszom (a két karját szétvetve, nagyot nyújtózik). Istenem, de csak jó is volt! (Ujra nekifog a varrásnak.) Szakadsz-e már cérna? Hát nem akarsz szakadni cérna? No hát (a foga közé veszi és nagyot rántva rajta, eltépi). Ugy-e, hogy csak elszakadtál jeruzsálemi cérna! (Egy kicsit meghökkenve). Igaz, hogy a Tóni bácsi még nem kért meg (boldogan), de hát már megvert! Most már majd megkérem én őtet! (Föláll, riszálja magát, pukkedlit csinál.) „Tóni bácsi, fölértem én már a száját pipiskedés nélkül is, ha maga is segít egy kicsit” (a közönség felé). Mit gondolnak, segít?

Függöny.

Timişoarai iparosvezérek királyi kitüntetése

Öfelsége II. Károly király a Hivatalos Lap e hó 24-én megjelent 117. száma szerint a kereskedelmi és ipari érdemérem első osztályu kitüntetésével a következő timişoarai iparosvezérek érdemeit jutalmazta: Guţu Simon szabómester, Blăţu Ferenc bádógosmester, Sebestyén Béla műszerész, Gazda József szindikátusi titkár, Hollinger Miklós sütőmester, Österreicher Ignác sütőmester, Hirsch Albert lakatos, Olariu Péter husiparos, Olariu György, Kovács István kocsigyáros, Gajo András ipartestületi titkár.

A rend másodosztályu érdemérmét a következők kapták: Pascu Ioan cipész, Popovici Ferdinand cipész, Tolvadian Ioan sütő, Ferschitz Ferenc cukrász, Klug János, Sterba Ágoston, Ladányi Ferenc, Hermann György, Simon László, Popovici Imre, Wekerle József és Szenetra József.

A magas királyi kitüntetés komoly közgazdasági érdemeket jutalmazott.

A MINISZTERIUM MEGHOSSZABBITOTTA A TANONCISKOLÁK TANONCIDEJÉT.

Az aradi tanonciskola igazgatósága 118—934. sz. átiratában arról értesíti az ipartestületet, hogy a munkaügyi miniszterium 5719—934. számú rendeletével meghosszabbította a tanonciskolák előadásait f. év június hó 15-ig.

Vasárnap lesz az aradi ipartestület közgyűlése

Az aradi ipartestület vasárnap, június 3-án, esetleg 10-én tartja rendes évi közgyűlését. Ez a közgyűlés — eltekintve a tárgyalásra kerülő gazdag és az iparosság sok fontos kérdéséről — az előző napirendtől — azzal is nyer jelentőségében, hogy hosszú évek után először ismét a saját székházában levő nagy közgyűlési teremben tartja ezt a testület életében mindenkor fontos összejövetelét.

Majdnem két évtizedes vándorlás után jutott az aradi ipartestület abba a helyzetbe, hogy a vezetőségéből kilépő tagok helyét választás után a saját házában töltsék be. A választást a legutóbb megtartott rendes előjárású ülésen kisorsolás előzte meg, mert ebben a tekintetben eltérés van a rendes szokástól, amennyiben a folytonosság idején minden évben az előjárású egyharmadának automatikusan lejár a mandátuma és ezeknek helye kerül betöltésre, ezzel szemben az 1933 évi közgyűlésen a testület újjárolása történt, azaz a teljes vezetőség került megválasztásra, tehát most nem léven automatikus lejárát, sorsolással kellett a törvény által előírt egyharmad kiválást lehetővé tenni. Így ez a közgyűlési válasz az lesz ki, valva az első három éves turnust az előjárásúba beküldeni.

A közgyűlés iránt az iparosság körében oly nagy fokú érdeklődés nyilvánul meg, hogy nem lehetetlen már az első napnak határozatképessége.

— Ötszáznyolcvanezer látogatója volt a Budapesti Nemzetközi Vásárnak. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara múlt héten tartott ülésén Eber Antal kamarai elnök ismertette a Budapesti Nemzetközi Vásár eredményét. A kiállítók száma a múlt évi 1464-ről 1582-re, a lefoglalt terület nagysága 16.679-ről 19.103 négyzetméterre, a gyáripari kiállítók arányszáma 27.8 százalékról 34.8 százalékra, a vásár látogatóinak száma a múlt évi 570.000-ről 580.000-re emelkedett. Jellemző a vásár nagyarányu forgalmára, hogy a MÁV által szállításra fogadott kocsikat tavaly 254 vagonra, az idén pedig 2720 vagonra vették igénybe.

Jogesetek a kisipar köréből

Cementbeton és cementburkolás valamely ingatlan épületbe való beépítés végett. Az ilyen vállalkozási szerződés kereskedelmi ügylet, mert a felhasznált cementlapok, mint ingók szerzettnek meg abból a célból, hogy feldolgozva tovább adassanak. Az erre a célra kötött szerződés azon a címen, hogy a cement-anyag ingatlanba lett beépítve, nem tette az ügyletet az ingatlan tekintetében keletkezett szerződéssé.

Egy vállalkozó az építéssel együttesen elvállalja, hogy az épülethez tartozó konyhát, fürdőszobát, és mellékhelyiségeket cement-lapokkal látja el. Kötelezi magát, hogy az épület udvarát cementlapokkal beburkolja.

Az építető nem fizeti meg a vételárát kellő időben, ami miatt az építő iparos és a kőburkoló iparos pert indítanak. Az építető azzal védekezik, hogy az ügylet nem kereskedelmi ügylet, hanem vállalkozási szerződés, az pedig ingatlan-ügylet lévén, az ügyben nem a kereskedelmi törvény, hanem a magánjogi szabályok alkalmazandók. Tekintettel pedig arra, hogy az ingatlanba történt az építkezés, azok egységes részét képezik az ingatlanépítkezési szerződésnek és így az egész jogviszonyt csakis az építőmesterrel szemben tárgyalhatja le, akivel szemben építető az építkezés hiányai miatt kártérítési jogait érvényesíti. A fenti ügylet így külön ügylet nem lévén, a burkolási munkálatokat végző iparost nem is tekintik szerződő félnek, hanem az építő iparos egyik alvállalkozójának.

A cementburkoló iparos rámutat, hogy a szerződés együttesen kötött, együttesen tárgyalta az építetővel, de mindegyik külön-külön szerződött a maga munkájára. Az építető külön fizette az építőmestert és külön a cementburkoló iparost. Tekintettel pedig arra, hogy az ügylet külön ügylet volt és mert a cementlapok, mint külön ingóságok külön-külön lettek beépítve az épületbe, ezek a feldolgozás és átalakítás után váltak csak ingatlanokká, amikor a cementburkolási munkák bevégeztek. Ez a körülmény magát az ügyletet nem tette az ingatlan tekintetében keletkezett szerződéssé. A vállalat tárgya ingók (cementlapok) szállítása volt abból a célból, hogy átalakítva tovább adassanak az ingatlan céljaira. Tekintettel arra, hogy a kereskedelmi törvény szerint az ingó dolgok vétele vagy egyébkénti megszerzése azzal a szándékkal, hogy azok feldolgozva tovább adassanak, kereskedelmi ügylet, ez az eset is annak tekintendő. Az iparos vállalkozóval szemben tehát, aki önálló ügyletet kötött, az a kifogás, hogy az ügylet ingatlan-építkezési szerződés és így nem külön kereskedelmi ügylet, helyt nem álló. Ennek alapján az iparos keresetének a fenti indokból helyt kellett adni.

Jár-e szabadságidő akkor, ha a vállalat az év kezdetén felmond az alkalmazottnak? — A munkaiügyi törvény vonatkozó szakaszainak értelmezése.

A vállalat felmondotta alkalmazottnak a szerződéses jogviszonyt és részére a 3 havi felmondási idejét kifizette. Az alkalmazott azonban a felmondási idő mellett a szabadság idejére szóló fizetést is követelte. A vállalat ennek az összegnek a kifizetését megtagadta.

Az alkalmazott a pert megindította és azt az első fórumon megnyerte, amit jóváhagyott a törvényszék is.

A Curtea de Casaţie azonban a munkaadó kérelme folytán a két alsóbírói ítéletet megsemmisítette, mert a tényállásból a következőket állapította meg:

Az alkalmazottnak az 1931. év január hó közepén mondott fel a vállalat. Az alkalmazott eddigi járandóságai, tehát szabadságideje is rendezve volt. Az 1931. évre kért szabadság-idejét az év kezdetén a felmondás közlése kapcsán kérte az alkalmazott, azonban azt a vállalat megtagadta, mert az év elején nem járhat szabadság. Az ipari üzemből a munkaadó az év folyamán határozta meg a szabadság-adás időpontját és sorrendjét.

Beszüntették a munkanélküli járulékok behajtását

Mint ismeretes a munkaadók és a munkások, valamint a munkaügyi minisztérium között a múlt év végén az az ismeretes egyezmény jött létre, amelynek értelmében a vállalatok munkanélküli segélyként öt hónapig a munkások fizetésének 1 százalékát fizetik. A járulék behajtásával a munkásbiztosító pénztárt bízta meg a munkaügyi minisztérium. Az egyezmény május 1-én járt le, azonban

ennek ellenére a munkásbiztosító pénztárak továbbra is behajtják a munkanélküli segélyt, amelynek felét az alkalmazottak, felét pedig a munkaadók fizetik. Az UGIR interveniált a munkaügyi minisztériumnál, hogy a munkanélküli segélyek behajtását a munkásbiztosító pénztárak szüntessék be. A munkaügyi minisztérium ebben az értelemben már rendeletet is adott ki.

Az ipari és kereskedelmi miniszter jóváhagyta a timişoari ipartestület idei közgyűlését

A timişoari ipartestületben — mint azt a legutóbbi közgyűlésről írt beszámolómban is kénytelenek voltunk regisztrálni, — évek óta minden közgyűlésen jelentkezik egy elenyészően csekély ellenzék, amely az általa nyilvánított kívánságok és kifogások fölötti szavazásnál minden alkalommal feltűnően kisebbségben marad.

Ez az ellenzék az ipartestület idei évi közgyűlésén is jelentkezett és megint azt tapasztalta, hogy az iparosság óriási többsége nem azonosítja magát vele.

Az iparos ellenzék most nem érte be a megsemmisítő leszavazással, hanem megfellebbezte a közgyűlés határozatait. A fellebbezést Veverita Simion városi iparhatósági biztos vette át és ezzel összefüggően több kérdést intézett az ipartestület vezetőségéhez.

Az ipartestület elnöksége a kérdésekre már meg is adta a választ.

A fellebbezők kifogásolták, hogy nem volt

szabályos az ipartestületi közgyűlés egybehívása. Az elnökség válaszában rámutatott arra, hogy a közgyűlést összehívó hirdetményt hat napilap közölte a törvény által megszabott időben. Kifogásolták a fellebbezők az ipartestület alapszabályait is, holott azokat a kormány még 1930-ban jóváhagyta. Övést emeltek a fellebbezők az ellen, hogy az ipartestület az ipari szindikátusnak háromszáz ezer lej fizetett ki, pedig ehhez a kifizetéshez, amely különben törvényes alappal bír, szintén megkapták az előzetes kormányengedélyt.

Megadta azonban ezekre a „kellemetlen” kérdésekre a választ az ipartestület legmagasabb ellenőrző tényezője is. Az ipariügyi minisztérium 14712 szám alatt a timişoari ipartestület ez évi közgyűlését jóváhagyta és ezt rávezette a közgyűlési jegyzőkönyv minden egyes oldalára. A jóváhagyást Georgescu Constantin államtitkár írta alá. A minisztériumi jóváhagyás eleve is illuzóriussá teszi a fellebbezést.

Tekintettel arra, hogy a munkaadó az év elején erre nem köteles és különben is, az alkalmazott ogy rövid ideig volt már alkalmazásban, hogy erre vele szemben sor sem kerülhetett, mert a szolgálati viszony még a szabadságolások szokott ideje előtt megszűnt, az alsófoku bíróságok helytelenül alkalmazták a munkaügyi törvény rendelkezését. A törvény szerint a meg nem adott szabadság-idej után jár a fizetés, illetve annak megtagadása esetén a kétszeri fizetési összeg a szabadságidő tartamára, de a fenti esetben annak feltétele, hogy ez a megtagadás bekövetkezzék, a szolgálati viszony megszűnése folytán ki volt zárva.

Ezen az alapon a keresetet, mint alaptalant elutasították.

Megfizendő-e a túlóra, ha a vállalatnál a 8 órai munkaidő helyett csak 7 órában volt a napi munkaidő megállapítva? — A munkaidő tartamáról szóló törvény vonatkozó szakaszainak alkalmazása. — Curtea de Casaţie 1658—1938. Secţia III. döntvénye.

Egy ipari üzemből úgy a munkások, mint a tisztviselők napi 7 órát dolgoztak. Ezt a napi 7 órai munkaidőt a munkaadó ipari üzem tulajdonosa állapította meg és az alkalmazottak a megállapítás szerint kellett, hogy dolgozzanak.

Az évi zárlat végén ezen időt az ipari üzem főnöke 8 órára emelte fel és az év végén a zárlat befejezésével a tisztviselők egy részét a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel leépítette.

A tisztviselők a felmondási értesítés után a végzett túlórákért díjakat követeltek. A cég megtagadta a túlóra megfizetését. Erre az érdekelt tisztviselők közül egyik a pert megindította és kérte a túlórák megfizetését a havi fizetés összegének arányában.

Az alperes ipari üzem azzal védekezett, hogy a munkaidő tartamáról szóló törvény értelmében

napi 8 órai munkaidő kötelező. Tekintettel arra, hogy a tisztviselő nem dolgozott többet, mint a napi 8 órát, a keresetnek alapja nincs.

A felperes-tisztviselő kérte a keresetnek elfogadását, mert igaz ugyan, hogy a munkaidő tartamának meghatározásáról szóló törvény 1928-ban 8 órai munkaidőt ír elő, ez azonban csak azt jelenti, hogy a napi 8 óránál többet nem köteles dolgozni. Tekintettel pedig arra, hogy az ipari üzemnél állandóan és rendszeresen csak napi 7 óra volt a munkaidő és csak a zárlat folytán előállott munkatöbblet következményeképpen dolgozott napi 8 órát, amely munkaidő a zárlat megszünte után ismét napi 7 órára lett csökkentve, tehát a túlórákért díjazás jár.

A bíróság kimondotta, hogy az ipari üzem köteles megtéríteni és díjazni a túlórákat. Indoka, hogy igaz az, hogy a törvény értelmében a 8 órai munkaidő van meghatározva, mint maximális munkaidő. Ha azonban a szerződés szerint ezen munkaidő rövidebb időtartamban van megállapítva, akkor ezen rövidebb munkaidő az irányadó, mert ez az alkalmaztatási szerződés feltételei közé tartozik. Tekintettel pedig arra, hogy a napi munkaidő a fenti üzemből állandóan csak 7 óra volt és nem a maximális 8 óra, tehát az ezen idő után végzett munka túlórázásnak számít, így díjazandó. A törvény ugyanis meghatározza, hogy hetenként 48 óránál több munkaidő szerződésileg ki nem köthető. De ha ennél rövidebb időt kötöttek ki a felek, akkor minden a kikötött időn túl végzett munka túlóráknak számít, mert nem az a fontos, hogy 8 órát kell dolgozni az alkalmazottnak, hanem az, hogy ennél többet nem köteles dolgozni. Ha pedig a munkaidő rövidebb időtartamban lett meghatározva, úgy ezen rövidebb időtartamu munkaidő, mint szerződési feltétel volt alkalmazandó és az ezen időn felül végzett munka túlóráknak számít. Ez alapon a keresetnek helyt adtak.

Közi: Kele Sándor dr

Szigorításokat tartalmaz az új román csekk törvény

Csak autorizációval bíró bankok bocsáthatnak ki forgalmi csekket. Belföldi piacon a csekk intézvénnyezettje csak bank lehet. Junius elsején lép életbe az új csekk törvény.

Részletes tudósítás az új csekk törvény előírásairól.

A parlament néhány héttel ezelőtt megszavazta az új csekk törvényt, amelyet a Hivatalos Lapban is kihirdettek és amely junius elsején már életbe is lép. Az új csekk törvény kodifikálja a csekkre vonatkozó nemzetközi egyezményeket a nemzetközi forgalomra szóló, belföldön, vagy külföldön kibocsátott és belföldön, vagy külföldön fizetendő csekkre vonatkozóan.

A kifejezetten belföldi forgalmu csekkkel kapcsolatban bizonyos megszorításokat tartalmaz az új törvény

a régi törvényekkel szemben. A szigorításoknál a kormány figyelembe vette a banktörvény intézkedéseit, valamint a váltótörvényben eszközölt szigorításokat, ugyancsak a csekkforgalomban kialakult évtizedes gyakorlat tulnyomó részét.

A belföldi csekkforgalomban egyik legfontosabb megszorítás az, hogy

az intézvénnyezett csak bank lehet.

Mint hogy az új banktörvény részletesen körülírja a bankok forgalmát és működésének feltételeit, a csekk törvény a banktörvény alapján elismert bankokat akceptálja a csekk intézvénnyezettjeiül.

Igen fontos rendelkezése a csekk törvénynek az, hogy a forgalmi csekk kibocsátásával csak az a célra autorizált bankok foglalkozhatnak, a csekk törvényben megállapított speciális garanciáknak letétbe helyezése ellenében.

Az új csekk törvény a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

Hogyan és milyen alakban bocsátandó ki a csekk.

A csekk magában foglalja a csekk elnevezést a címletben használt nyelven, valamely összegnek feltétlen kifizetésére szóló rendeletet, annak nevét, aki a csekket köteles kifizetni (intézvénnyezett), annak a helynek a megjelölését, ahol a kifizetésnek megtörténnie kell, a kibocsátás keltét és helyét, a csekk kibocsátójának aláírását.

A csekk csak bankra bocsátható ki. Ennek ellenére azonban a külföldre intézvénnyezett és külföldön fizetendő csekk akkor is érvényes, ha az intézvénnyezett nem bankár.

A csekk csak akkor bocsátható ki, ha a kibocsátónak az intézvénnyezettől erre fedezete van.

A csekk kifizetési rendelkezései a következők lehetnek:

A csekk bizonyos személyre szólhat a „la ordin” (rendeletre) megjegyzéssel vagy anélkül. Szólhat valamely személyre „nu la ordin” (nem rendeletre) vagy hasonló megjegyzéssel.

Az olyan csekk, amely „vagy bemutatóra” vagy hasonló megjegyzéssel van ellátva, bemutatóra szóló csekknek tekintendő.

Az a csekk, amelynek kedvezményezettje nincs megjelölve, bemutatóra szóló csekknek tekintendő.

A csekk szólhat magának a kibocsátónak rendeletére, azonban harmadik személy terhére is kibocsátható.

A csekkben kamat nem tüntethető fel.

Ha valamely csekkben a fizetendő összeg számokban és betűkben szerepel, mindig a betűkkel kiírt szám irányadó.

Ha a csekkben olyan személy aláírása szerepel, aki csekkért kötelezettséget nem vállalhat, vagy az aláírás hamis, a csekk többi aláíróinak kötelezettsége nem szűnik meg.

A csekk aláírásában szerepelnie kell a vezetéknevek és keresztnévnek, vagy a teljes cégnevegnek. Érvényes azonban az olyan csekk is, amelyben a keresztnévnek csak kezdőbetűje van feltüntetve.

A csekk kifizetéséért a csekk kibocsátója felelős. Minden ezzel ellentétes záradék semmis.

Hogyan történik a csekk átruházása?

Az olyan csekk, mely la ordin (rendeletre) szóló kifejezéssel van ellátva, vagy pedig ilyen záradék nélkül is fizetendő bizonyos személynek, giró útján ruházható át.

Az olyan csekk, amely nu la ordin (nem rendeletre) vagy hasonló, egyenlő értékű záradékkal van ellátva, csak közönséges cesszió formájában ruházható át.

A giró a kibocsátó javára vagy más kötelezett javára is eszközölhető. Ez utóbbiak ismét girálhatják a csekket.

A giró csak feltétlen lehet. A részleges giró semmis. Hasonlóképpen semmis az intézvénnyezett girója is. A bemutatóra szóló giró egyenlő a garanciagiróval (girul alb).

A girót a csekkre vagy annak meghosszabbítására (allonge) kell írni. A giró akkor is érvényes, ha a kedvezményezett neve nem szerepel vagy pedig a giráns csak aláírását adta (garanciagiró).

A csekk kifizetésére vonatkozó előírások.

A csekk bemutatáskor fizetendő. Minden ezzel ellentétes záradék semmis.

A Romániában kibocsátott és fizetendő csekk a giránsokkal és garantálókkal szembeni viselkedési jog elvesztésének terhe alatt fizetésre nyolc nap alatt mutatódnak be, ha a csekk abban a helyiségben fizetendő, ahol kibocsátották, a többi esetekben pedig tizenöt nap alatt.

A külföldön kibocsátott és Romániában fizetendő csekk harminc napon belül mutatódnak be kifizetésre. Az Európán kívül kibocsátott csekk bemutatási határideje hetven nap. A határidő a csekkben megjelölt kibocsátás keltétől számítandó.

Ha a csekk külföldön fizetendő, úgy a fizetési helyen érvényben levő törvény az irányadó. Ha ilyen rendelkezés ott nincs, úgy a román csekk törvény intézkedései irányadók.

Valamely kompenzációs hivatalnál történő bemutatás egyenlő a csekknek fizetésre történő bemutatásával.

Az a rendelet, amely a csekkben szereplő összeg kifizetésének letiltásáról intézkedik, csak a

A giró a csekkből származó összes jogokat átruházza.

Ha garanciagiróról van szó, a csekk tulajdonos a csekket saját vagy más nevével kiegészítheti, ismét garanciagirót adhat és a csekket átadhhatja harmadik személynek, anélkül, hogy a csekket girálná, vagy kiegészítené a girót.

Ha ellentétes záradék nincs, úgy a csekk kifizetéséért a giráns felelős.

A garanciagiró a csekkért felelőssé teszi a giráns, a visszkérésre vonatkozó intézkedéseknek megfelelően, azonban a csekket nem alakítja át rendeletre szóló csekké.

Ha a giró „értékfedezet céljából”, „érték inkasszóra”, vagy „érték megbízásra”, vagy hasonló megjelöléseket tartalmaz, a tulajdonos gyakorolhatja a csekkből eredő jogát, azonban nem girálhat, csak megbízásból.

Az óvatolás után eszközölt giró csak a közönséges cesszió hatályával bír.

Kezesség a csekkforgalomban.

Valamely csekk kifizetése az egész összegre vagy az összeg egy részére szóló kezességgel garantálható. Ezt a garanciát az intézvénnyezettten kívül bármelyik más személy adhatja, olyan is, aki a csekket aláírta. A kezességet a csekkre rá kell vezetni „pentru aval” (kezességért) vagy más hasonló megjegyzéssel. A kezességben meg kell jelölni, hogy azt kiért adták. Ha ez a megjelölés nem szerepel, úgy a kezesség a csekk kibocsátójáért adottnak tekintendő. A kezes ugyanolyan mértékben felelős, mint az az egyén, akiért a kezességet adta.

Ha a kezes fizeti ki a csekket, úgy a kezes szerzi meg a csekkből származó jogokat azzal szemben, aki a csekket kibocsátotta.

bemutatási határidő lejártá után hatályos. Ilyen rendelet hiánya esetén az intézvénnyezett a határidő lejártá után is fizethet.

A csekk hatályát nem érinti a kibocsátó halála, rendelkezési jogának elvesztése vagy megszorítása, ha ezek az események a csekk kibocsátása után történnek.

A csekk tulajdonos nem utasíthatja vissza a csekk részben történő kifizetését, azonban ezt rá kell vezetni a csekkre.

Ha valamely csekk olyan valutában fizetendő, amelynek a kifizetés helyén nincs árfolyama, az összeg a csekk bemutatása határidején belül az ország valutájában fizethető a fizetés napján érvényben levő érték szerint. Ha a kifizetés bemutatáskor nem történt meg, a csekk tulajdonos kérheti, hogy az összeget az illető állam valutájában, akár a bemutatás, akár a fizetés napján érvényben levő árfolyam szerint eszközöljék. A külföldi valuta értéke a kifizetési hely szokásai szerint állapítandó meg.

(Folytatjuk.)

MINDEN KIALLÍTÁSRA ÉRVÉNYES AZ UTAZÁSI KEDVEZMÉNY.

A CFR vezérigazgatósága beleegyezett abba, hogy a jövőben mindazok, akik valamilyen vásáron vagy helyi jellegű kiállításon mint kiállítók vagy látogatók részt vesznek, a kedvezményeket mindenféle formalitás mellőzésével élvezhetik.

Mindössze azt írja elő, hogy a vasuti jegyeket le kell bélyegeztetni és láttamoztatni az illető vasuti pénztáraknál a külön rendelet értelmében, amelyet a vasutigazgatóság esetenként ki fog adni.

E formalitás alól is fel vannak mentve azonban mindazok, akik a most Bucurestiben folyamatban levő testnevelési kiállításra és a Muncă noastră romanească kiállításra utaznak.

A WICKERS-CÉG KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL FEGYVERGYÁRAT ÁLLITANAK FEL RESICAN.

A Wickers angol fegyvergyár vezérigazgatója a napokban Resicán tartózkodott, ahol egy román fegyvergyár létesítéséről tárgyalt a resicai művek igazgatóságával.

A fegyvergyár alapítására vonatkozó tárgyalások eredményesen fejeződtek be és a Wickers-cég közreműködésével rövidesen megkezdik a gyár felállítását.

A házbér háromszorosát veszik Aradon adóalapul azoknál, akik rosszul állították ki a városi adóvallomási ívet

Mint ismeretes, hetekkel ezelőtt gyűjtötte egybe az aradi városi adóhivatal az adóvallomási íveket, amelyeken — az új rendszer értelmében — a lakosság a város részére is be kellett, hogy vallja jövedelmeit. Ezeknek az adóvallomásoknak osztályozása még nem ért véget, miután 36 ezer ívet kell a városi adóhivatal tisztviselőinek csoportosítani. Meg kell azonban már most állapítani, hogy a lakosoknak mintegy 75 százaléka hibásan töltötte ki adóvallomását és főleg a jövedelme kimutatása tekintetében ejtett akár szándékos, akár öntudatlan hibát, több esetben jövedelmének összegét meg sem nevezte. A városnak most módjában lenne az ilyen mulasztókkal szemben az átlagnál magasabb, 250 lejes adót megállapítani, azonban az adóhivatal méltányossági szempontok figyelembevételével nem kívánja a közönség pontatlanságát kiaknázni és a házbérösszeget veszi mértékadóul, azaz jövedelmi alapjának a házbér háromszorosát fogadja el. Ezt a kivételt azonban megfelelőbbé nem lehet.

Das Ende einer Preiskonkurrenz

Ein neuer Totengraeber sollte in der ungarischen Ortschaft Sükösd kreiert werden. Eine gesunde Gegend! Gott sei Dank! Der Totengraeber muss dort keine Überstunden machen. Aber Ordnung göhört sich. Und der Totengraeber ist in einer Gemeinde unbedingt ebenso notwendig, wie ein Steuereinnahmer. An Kandidaten herrschte kein Mangel. Einmal, weil es schon im „Hamlet“ heisst, dass es keine so alten Edelleute gibt wie Gaertner, Schaufler und Totengraeber. Dann aber angesichts der Wirtschaftskrise und der Arbeitslosigkeit. Man hat sich heutzutage laengst schon abgewaehnt, heikel zu sein. Man greift mit beiden Haenden zu. Was Wunder, dass sich eine ganze Anzahl Leute meldete, die davon felsenfest überzeugt waren, dass sie das Zeug in sich hatten, just in dieser Profession zu brillieren. Das kann aber jeder von sich sagen, meinte die Waelterschaft. Darum trug man allen Bewerbern auf, sie sollten ein jeder sein Meisterstück liefern. Ein Probegrab sozusagen. Dann hat ein löblicher Gemeinderat die Preisarbeiten besichtigt und geprüft und sich lange dem Kopf zerbrochen. wenn die Palme, oder sagen wir lieber der Immortellenkranz gebührte. Der Sieger in dieser Konkurrenz scheint ein guter Kerl gewesen zu sein, einer, dem es am Herzen nagte, dass es scinetwegen Enttaeuschte geben sollte, Zurückgesetzte, Durchgefallene. Nicht jeder Sieger in einer Preiskonkurrenz denkt so edelmütig. Darum hat der frischgebackene Würdenträger an alle jene, denen er den Vorrang abgelaufen hatte, die Einladung zu einem feuchtfröhlichen Gelage ergehen lassen. Warum auch nicht? So ein Schmaus ist doch eine hergebrachte Sitte, von der man vielerorten nicht lassen will. Es ging auch anfaenglich ungemein lustig und gemütlich zu. Der Preistraeger prae-sidierte der Runde, man brachte einen Trinkspruch nach dem adern aus. Auch Totengraeber können einen leben lassen. Als aber die Studne vorrückte, da hatten die Zecher schliesslich rote Köpfe, der Wein hat sie selbstbewusst und streitsüchtig gemacht, und sie begannen einander zu haenseln und zu stickeln. Keiner wollte seinem Nachbarn zugestehen, dass er überhaupt das mindeste von der Graeberei verstünde. Und der am schlechtesten dabei wegkam, das war natürlich der Gastgeber selbst. Einen Dieltanten hiess man ihn einen Pfuscher, und man sagte ihm auf dem Kopf zu, dass es unmöglich mit rechten Dingen zugegangen sein konnte, dass Korruption u. unziemliche Protektion am üblen Werke gewesen sein. Aber der Mann in Amt und Würden sass ungemein selbstzufrieden da, und das breite Lachen, das über seinem Gesicht lagerte, schien zu sagen: Lasst euch begraben! Das aber wird niemand anderer besorgen als ich selbst! Worauf eine solenne Prügelei ausbrach, die leider einen tragischen Ausgang nahm. Denn die Wut und der Ingrim der Durchgefallenen führten dazu, dass sie über den Sieger herfielen und ihn mit Faeusten und Stöcken so lange bearbeiteten, bis er seinen letzten Atemzug tat. Die Stelle muss wieder neu ausgeschrieben werden, und der arme Totengraeber wird in dem Probegrab, dem er seine Wahl verdankte, beigesetzt werden. Das alte Sprichwort: Wer anderen eine Grube graebt, faellt selbst hinein, bekommt eine funkelneue Bedeutung. Eine Geschichte voll grossen Humors, die einen Edgar Poe ganz unwiderstehlich haette reizen müssen.

MAJUSI AUTÓTURA.

Nő: — Ha ilyen örült tempóban vezetsz, úgy érzem, mintha a menyországban volnánk.

Férfi: — Ha ilyen izgatottan suttoysz a füllembe, rögtön ott leszünk...

JÓ BEOSZTÁS.

— Nem a legjobb színben van. Hol töltötte a szabadságát?

— Egy napot hegymászóturán, tízennégyet a kórházban...

KIRAKAT ELŐTT.

— Nézd, apuka, milyen cuki ez a kis cipő. Valódi kaméleon-bőr. Minél tovább nézem, annál szerelmesebb vagyok bele.

— Akkor menjünk innen, mert Isten ugyse féltékeny leszek.

Ujabb hét százalékos kedvezmény a pontos adófizetőknek

A pénzügyminiszter tudomására hozza az összes adófizetőknek, hogy az adók kivetéséről és behajtásáról szóló új törvény 3-ik szakasza értelmében a pontos adófizetők számára újabb előnyt biztosítanak. Mindazok, akik egész évi egyenes adó-tartozásukat az első adózási negyedévben teljes összegükben kifizetik, 7 százalékos adóleszállításban részesülnek. Ennélfogva tehát mindazok, akik legkésőbb június hó végéig, az 1934—35. évi költségvetési évre kivetett egyenes adó-tartozásukat teljes összegükben kiegyenlítik, élvezhetik ezt a 7 százalékos leszállítást, az adókönyvben beirt egész állami és adicónális adótartozásukra. Ezt a leszállítási adókedvezményt azokra is kiterjesztik, akik az örökösödési adót 45 nap alatt fizetik ki, attól a naptól számítva, amikor ezek az adók a bélyegtörvény 56-ik szakasza értelmében esedékessé váltak. Az egyenes adókra vonatkozóan azonban tudnunk kell, hogy az adóhivatal nem fogadja el addig a folyó évi adót, amíg a múlt évről szóló adóhátralékot teljes összegében ki nem egyenlíti az adózó.

Több vállalat között oszlanak meg a pénzügyminisztérium 76 millió lejese építési munkálatai

A pénzügyminisztérium április 30-án tartotta meg az árlejtést a fővárosi pénzügyigazgatóságok és adóhivatalok számára szükséges épületek felépítésére. A közel 76 millió lejt kitevő építkezésekre benyújtott ajánlatok között a legkedvezőbb volt a Clădirea Românească ajánlata.

Értesüléseink szerint, az építkezési munkálatokat ennek ellenére sem a Clădirea Românească fogja kizárólag megkapni, hanem a legolcsóbb ajánlattevő vállalatok között megosztják, tekintve, hogy a legolcsóbb ajánlatok közötti különbség csekély.

NEGYEDEVENKINT ELŐRE FIZETENDŐ AZ AUTÓADÓ.

A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy az 1934—35. adóévre az autókra sem lesz új kivetés, hanem a múlt évit írják elő. Ha az autó sulya átalakítás következtében megváltozik, akkor új adókiivetési eljárás alá kerül és új kivetés alá esnek azok is, amelyek után eddig nem fizettek adót, vagy használati rendeltetésük megváltozott. Az új forgalmi engedélyek még nem érkeztek meg a pénzügyigazgatóságokhoz és ezért az adófizetéseket a régi engedélyekre könyvelik el. Az autó-adó-hátralékok fizetési terminusa már lejárt és aki mostanig nem fizette ki autó-adóját, háromszorosan kell azt kiegyenlítenie. Ezután az autó-adót nem tuólag, hanem negyedévenként előre kell kifizetni, különben a törvény 8-ik szakasza alapján háromszorosan fizetendő ez az adó.

Hat hónapig érvényesek a május 10-ig kibocsátott behozatali engedélyek

A pénzügyminiszter rendeletet küldött a vámhivataloknak, amelyben tudomásukra hozza, hogy

a május 10-ig kibocsátott behozatali engedélyek hat hónapra érvényesek kibocsátásuk napjától kezdődőleg, anélkül, hogy szükség lenne speciális meghosszabbításra.

Az importengedélyek érvényének meghosszabbításával kapcsolatban elrendelte a pénzügyminisztérium hogy az importszabályozási igazgatóságoknak visszaküldött kék másolatokat, ha az importengedélyeket nem használták ki teljesen a hatóságok, küldjék vissza a vámhivataloknak.

Felhívja a figyelmet a pénzügyminisztérium arra is hogy

a vámhivatalok megváltoztatását a jövőben nem az importszabályozási igazgatóság, hanem a vámvezérigazgatóság eszközöli.

A kérdés egyszerűsítése céljából és az import megkönnyítése érdekében a vámvezérigazgatóság felhatalmazást adott, hogy a vámolási helyek megváltoztatását a vámhivatalok is eszközölhessek. E célból az eredeti vámhivatalhoz az importörnek kértet kell benyújtania, amelyben meg kell jelölni, hogy melyik vámhivatalnál akarja a vámolást lebonyolítani. A kérelemhez mellékelendő az eredeti behozatali engedély is. A vámolási helyet a vámhivatal változtatja meg és az eredeti import engedélyt az importörnek visszajuttatja. A behozatali engedélyek kék másolatát az illető vámhivatal a megfelelő vámhivatalnak juttatja el, miatt kártérítési jogait érvényesíti. A fenti ügy-

SORGEN UM'S DASEIN.

Bei den Kannibalen:

— Lassen Sie mich leben! Ich habe eine Frau und sechs Kinder zu ernähren!

Darauf der Wilde:

— Ich auch!

Hajmosó
és hajszárító
készülékek
és más
fodrászati
cikkek
olcsón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
volt Dengli-ház.

Az újonnan butorok legfontosabb dekoratív részét, a jó rajzu

bel- és külföldi furnirt

nagy választékban kaphatja

Dési furnirkereskedésben Arad, Str. Horia 1

Javítsunk az iparosok helyzetén

Irta: COSMA AUREL dr. kamarai képviselő.

A jimboliai ipartestület 50-ik évfordulóját ünnepeltük. Az ünnepnap két érzést váltott ki lelkemből. Az egyik: hódolat volt az ipar ama férfiai iránt, akik ennek az ipartestületnek alapjait megvetették és tisztelet azok irányában, akik ezt az intézményt fejlesztették és megerősítették. A másik érzés, amely elfog: csodálat azon iparosok szorgalma és munkakedve felett, akik az ipari kiállításokon termékeiket jogos büszkeséggel állították ki.

Amit Jimbolián láthattunk és átélhettünk, bizonyossága annak, hogy Jimbolia és környékének lakossága észszerű és hasznos gazdálkodást folytat és át van hatva a legnemesebb érzelmektől. Kitűnik ez abból is, hogy ennek a területrésnek polgárai a legkövetkezetesebb egyetértésben élnek és derék munkájukkal egyben az ország megerősítését is szolgálják.

Ennek a szellemnek a forrását kétségtelenül a polgári öntudatban kell keresnünk, amelyet az ipar ültetett az itteni lakosságnak, a lakosság ama rétegének lelkébe, amely az ipartestület körül tömörül.

Ha a falvak jellegét és életűtemét a falusi lakosság határozza meg, nem kevésbé igaz az is, hogy a városokban és egyéb gócpontokban, így Jimbolián is, a polgári élet szellemére az a tény nyomja rá bélyegét, milyen nagy az iparosai száma.

Románia alkotmányos élete a polgári öntudatnak eme két hatalmas oszlopára támaszkodik: a falvakban a gazdátársadalomra, a városokban az iparosokra. Az államnak tehát az az érdeke, hogy ezt a két alkotmányos elemet: a gazdátársadalmat és az iparosokat támogassa és hasznos fejlődésüket előmozdítsa.

Ebben a szellemben és ezektől a gondolatoktól áthatva reméljük, hogy kormányunk az ipar szükségleteit különös figyelemben részesíti, amint ez egyébként a történelmi liberális-párt munkatervében kifejezésre jut.

Az iparosokra nézve elsősorban különös fontosságú az, hogy ipartestületük önkormányzatát feltétlenül tiszteljék, azt az ipartestületet, amely fennállásának ötven esztendője alatt kari érdekeik mentstára volt és az egyesülés óta is az ipar fejlődésében és erősödésében egészséges tényezőnek bizonyult, még pedig a törvénytisztelet és hazafias érzelmek legazálesebb alapján.

Az iparosok önálló iparoskamara felállítását kéri, mert tekintélyes számukra és termelő erejükre támaszkodva csak külön szakkamarában látják biztosítva szakérdekeik védelmét és pártolását. Az iparostársadalom további kérése a kontárok leküzdése, amit képviselőházi felszólalásomban egyébként már részletesen kifejtettem.

Az iparnak továbbá felette fontos és égető kérése odairányul, hogy a társadalom biztosításáról szóló törvényt oly értelemben módosítsák, a mint azt én Beller és Hügel kartársaimmal egyetemben a munkaügyi miniszter előtt már kifejtettem.

Valamennyiünk kötelessége és feladata az iparosok helyzetén javítani, különösen itt, az országhatár mellett, mert ezáltal nemcsak a tiszteltreméltó ipart részesítjük a megérdemelt értékelésben, hanem a nemzeti gazdaságnak és így hazánknak is szolgálunk.

MOST CSERÉLIK BE TIMISOARAN AZ ITALMÉRÉSI ENGEDÉLYEKET.

A közvetett adók behajtását végző pénzügyigazgatóság figyelmezteti az italmérési engedélyek tulajdonosait, hogy az italmérési engedélyek kicserélésére vonatkozó múlt évi rendelet alapján az új italmérési engedélyek kicserélése ez év június 9-ig lehetséges.

Az italmérési engedélyek kicserélése a kormányzóki épület második emeletén levő 54. számú irodában történik.

A rendelet alapján csak azok jelentkezzenek, akik 1930 június 28 és 1934 március 27-ike közötti időben kaptak italmérési engedélyeket.

Elhalasztják az iparkamarai választásokat

November előtt nem alakulnak meg az új iparkamarák.

A Hivatalos Lap április 30-iki számában jelent meg a szakkamarákról szóló törvény, amely elrendeli, hogy az új kamarai választások három hónapon belül bonyolítandók le. Egy hónap telt már el a törvény életbe lépése óta, de a végrehajtási utasítás még nem jelent meg, holott az van hivatva eldönteni, milyen kategóriákban választanak az egyes iparkamarák. Az új törvény ugyanis a régi kamarai beosztást, amely szerint kis- és nagyiparosok választották a maguk képviselőit, — megváltoztatta. A jövőben a kamarák szövetségének javaslatára a miniszter állapítja meg, hogy az egyes kamarák a választók foglalkozása arányában hány osztályba osztandók.

Mint említettük, a három hónapból kettő már eltelt. A hátralevő két hónapot akkor is igénybe venné a lajstromok összeállítása, kifüggesztése, a felebbezések elintézése és a választások kiírása, hogyha a végrehajtási utasítás megjelent volna. De mert ez nem történt meg még, nyilvánvaló, hogy a választások határidejét július végéről szeptember végére fogják halasztani. Az új kamarák megalakulása így november előttre nem várható.

Milyen követeléseket számít be az állam az adóalany adótartozásába és hány százalék erejéig

A pénzügyminiszter körrendeletben értesítette az összes pénzügyigazgatóságokat azokról az új szabályokról, amelyek mellett az 1934—35. évi új pénzügyi évben az állam tartozásával és az államnak járó követelések között beszámításnak helye lehet. E szabályok értelmében beszámításnak az állam követeléseit és tartozásait között csak akkor van helye, hogyha azok már az 1932. évben az 1933. évi januári negyedéig bezárólag jogerő-

sen meg lettek állapítva és a felek részéről egyenes adó-tartozásukból (adicionális és utadó kivételével) származnak az 1932—33. adózási évről. Fizetések, zsoldok, nyugdíjak teljes összegükben elfogadhatók beszámításként, míg a szállításokból napidíjakból, bérékből származó követelések csak az adótartozások 80 százaléka erejéig, a fennmaradó 70 százalékot a beszámítás alkalmával teljes összegben, készpénzben kell kifizetni.

Vendég, akinek 17000 lej a borotválási kontója...

Egyik erdélyi napilap cluji tudósítója írja: Egy Szentegyház-uccai borbélymester meséli borotválkozás közben:

— Rettenetes állapotok vannak, kérem. Az egyik kundsafomat, akinek állítólag — legalább is mondja — valamilyen örökösödési pere van folyamatban, 1927. óta borotválom és nyírom hitelbe... Oldalt hogy parancsolja? Számlája azóta kerekén 17 ezer lejre szaporodott! Tímeót szabad lesz? Tessék csak elképzelni, hogy valakinek a borbélynál 17 ezer lej adóssága legyen!... Hét évi türelmes várakozás után kezdenek aggályaim lenni, hogy ezt a pénzt megkapom-e valaha? Puder tetszik? Megjegyzem, hogy van egy másik kundsafom is... Az csak 12 ezer lejjel tartozik. Igaz, hogy őt csak 1930. óta borotválom... Áeszogáa! Köszönöm szépen. Volt szerencsém!

Hát így és ehhez hasonlóan áll most anyagilag Cluj, ahol az emberek szerepet cseréltek, mert a letört kundsafok „vágják meg” a borbélyokat!!

FÉRJEK.

— Főnök ur, a feleségem már három hete rágja a fülemet, hogy kérjek két napi szabadságot...
— Helyes, majd én is megkérdelem a feleségemet, hogy adhatok-e.

VENDEGLŐ A TISZTASÁGHOZ

— Hallatlan, hiszen itt poloskafoltok vannak a lepedőn!
— Dehogy, nagyságos ur, ezek vörösbőr peccétek. Nappal a lepedőt abrosznak használjuk...

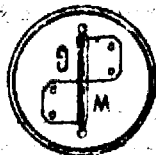
SZORULT HELYZETBEN.

— Pénzbeszedő: Azt mondd, fiacskám, hogy az apukád nincs itthon? De hiszen a kalapja ott van a fogason.
Gyerek: — Igen, bácsi, mert feltett kalappal nem fér el az előszobaszekrényben...

MODERN CSALAD.

— Megint cigarettáztál, csirkefogó! Büzlök a szád a begőtől.
— Dehogy, apuka, csak a mamát csókoltam meg.

Grundmann
Grundmann
Grundmann
Grundmann

zárat és kilincset nem kell össze-szerelni

összeillesztve hozza a vasalást forgalomba

gyárt mindenfajta ajtó- és ablakvasalást

bevésozárának szerelésénél, ha Grundmann-kilincset vesz hozzá, egy órai munkaidőt takarít meg

Tegyen próbarendelést!
Kapható minden vaskereskedésben!

Keine Moderückkehr zur guten alten Zeit

Modebericht von Frau Olga Krupnik

Die gute alte Zeit der Mode? Sie war konservativ und basierte auf den unverwundlichen Materialien. Mein Grossmutter trug an ihrem goldenen Hochzeitstage ein statliches, schönes Kleid — es war ihr Hochzeitskleid, und sie schien stolz, diese Festrobe ein halbes Jahrhundert lang sorgsam aufbewahrt und geschont zu haben. Die Mentalität der Menschen von heute ist anders. Eile und Hast. Sport und Wochenende bestimmen Arbeit und freie Zeit. Auch der Geschmack ist wandelbar und will von der konservativen Art von einst nichts wissen. Um dieser mit jeder Saison wechselnden Mode entgegenzukommen, musste die Kleidung billig werden. Wie viele Kleider kann man um den Preis kaufen, für den man einst solch eine Staatsrobe erstand. Die Preise der Kleidchen sind dem Verdienst der grossen Masse angepasst, der diese ungeduldige Modefolge ja auch viel, viel Arbeit und Verdienst gewährt. Wie viele Hände schaffen an den Modedingen. Unausdenkbar, wenn eine langatmige, konservative Zeit käme! All diese Leute würden plötzlich den Kreis der Arbeitslosen vergrössern und das allgemeine Elend waere drückender, bitterer. Der Besitzer eines Modehauses will um jeden Preis zum Saisonende seinen Vorrat an Kleidern, Blusen Ensembles verkaufen. In der nächsten Saison haben die Modeideen, auch wenn keine unwandelnde Richtung die Linie und die Silhouette andert, keine Geltung mehr. Der Blick sucht Neues und sehnt sich nach Abwechslung. Und auch die bescheidene Frau hat mehrere Kleider, die sie abwechselnd trägt, und die nicht teuer waren. Wir leben eben wirklich nicht mehr in der langsamen, alten, guten Zeit.

Die Modemerkmale, die man von der guten Zeit leicht, sind nur vage Anhaltspunkte für die heutige sachliche, schlichte, scharfante und vor allem jugendliche Mode. Mit Mieder, mehreren Unterröcken — zugleich getragen! — mit schweren Stoffen und unbequemen Kleidern darf man der modernen Frau nicht kommen. Rasch und ausgezogen muss ein Kleid sein — so befiehlt es Eile und Sport.

Es gibt nirgends ein Zurück. Bestimmt nicht in der Mode. Sie ist immer neu, anders, abwechslungsreich und entwickelt sich der jeweiligen neuen Zukunft entsprechend — aber niemals schraubt sie ihre Ansichten zurück.

Legszobben fényez, mos, vasa:

BUTTINGER TERÉZ
gőzmosódája

Arad, Strada Consistorială 35:
in curtea. Az udvarban

**MAJUS 20-AN ÉLETBE LÉPETT
A FUVARDIJTÖBBLET VISSZATÉRÍTÉ-
SENEK ÚJ RENDJE.**

A CFR vezérigazgatósága decentralizálja a fuvardíjtöbblet visszatérítését. A fuvardíjtöbblet visszatérítésének új rendje május 20-án lépett életbe. A fuvardíjtöbblet visszatérítése hivatalból vagy pedig az illető fél kérésére történik.

Az 500 lejig terjedő fuvardíjvisszatérítést az illetékes állomások, az 500—3000 lejig terjedő visszatérítéseket a forgalmi felügyelőségek, a 3 ezer lejtől 10.000 lejig terjedő visszatérítéseket pedig az ellenőrző osztály eszközli. A 10.000 lejen feletti fuvardíjtöbbletet csak a CFR kereskedelmi igazgatóságánál felállított bizottság véleményezése után lehet visszatéríteni.

A fuvardíjvisszatérítésekért a kéréseket ahhoz az állomáshoz kell benyújtani, ahol a fuvardíjat fizették.

Magának követeli Timişoarán az iparos és kereskedőtanoncok szegődtetését a munkakamara

A timişoari munkakamara vezetősége figyelmezteti az ipari- és kereskedelmi munkaadókat, hogy inasokat felfogadó szerződéseket a munkakamaránál kell megkötöni és bejegyeztetni, ahol a szerződést a munkakamara tisztviselői díjtalanul elkészítik. A munkaadó és az inas hozzátartozói a következő iratokat kötelesek felmutatni: születési anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítványt

legalább négy elemi iskolai osztály elvégzéséről, a munkásbetegsegélyző nyugtáját harminc lej befizetéséről, végül az orvosi bizonyítványt. A vidéken megkötött inas-szerződéseket a legsürgősebben be kell a munkakamarának küldeni. Ugyanakkor értesíti a munkakamara a tagjait, hogy a segédek munkakönyveinek kiszolgáltatási díja háromszáz lej, míg a mester-könyv díja ötszáz lej.

A timişoari husiparosok panaszküldöttsége a forgalmi adó kivetése miatt

A timişoari hentesek és mészárosok küldöttsége megjelent Taranu Viktor kerületi pénzügyigazgatónál és azon aggodalmának adott kifejezést, hogy a kisiparosokra, akik amugyis súlyos harcot vívnak létfenntartásukért, ismét kivetik a forgalmi adót, holott a törvény kimondja, hogy a kisiparosok, akik nem dolgoztatnak legalább hét segéddel, mentesek a forgalmi adó fizetése alól és különleges regisztrert sem kötelesek vezetni. A kerületi pénzügyigazgató kijelentette, hogy most írják össze a kisiparosokat és mindazokat, akik forgalmi adót kötelesek fizetni. Az összeírás célja annak megállapítása, hogy a forgalmi adó kivetése megvannak-e a szükséges előfeltételek. Azok a kisiparosok, akiknél ezek a feltételek nincsenek meg, nem fizetnek majd forgalmi adót.

Iparostársaim figyelmébe

Bármennyű nyomtatványait a legszébb és legmodernebb kivitelben, a lehető legolcsóbb árakon csakis nálam szerezhetik be.

REINER-nyomda, Arad

Bulevardul Regina Maria 17.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek

SZEMÉRMES BETEG.

— Véleményem szerint ön azért beteg, mert mértéktelenül iszik.

— Tudom, doktor ur, de nem mondhatná meg ezt nekem latinul, hogy a feleségemnek is elmondhassam?

VEGET.

— És mi lett azzal az udvarlóddal, aki olyan tömörked virágot küldött neked?

— Elvette feleségül a virágárusító kisasszonyt.

AGGODALOM.

— Olyan a feleséged hangja, mint a bársony.

— Pszt!... meg ne hallja, mert mindjárt rendel egy hozzávaló ruhát...

MAI IFJUSÁG.

— Megbuktál, gazember, most egy esztendő veszítesz.

— Nem baj, papa. Egy esztendővel később lesz belőlem munkanélküli.

Eladó:

Egy 20 HP Daix Diesel-motor
Egy 14 HP villanymotor
Két drb furógép
Három drb esztergapad
Egy drb vasipari gyalugép

Különböző esztergakékek, lakatos- és kovács

szerszámok,

különléle mérelő, jó karban levő

bőr Balata-szijjak.

Arad, Calea Saguna 110.

MAGYARAZAT.

— Hogy van az, hogy a kártyán mindig nyersz, a lóversenyen pedig veszítesz?

— Mert a lóversenyen nem én osztok.

GYERMEKI GONDOSSÁG.

— Nem tudom, mi van ezzel az órával. Alighanem meg kell tisztíttatnom.

— Főlöleseges, papa... Én már megmostam a reggel a lavórban.

MŰVÉSZI FÉNYKÉPEK

Nagyított képek jutányos áron

NAGY GEZA műtermében készülnek
Bul. Reg. Maria 8. földsz.

IGAZ SZERELEM.

— Igazán szeretsz? Esküdj meg arra, ami a legkedvesebb neked.

— Esküszöm a hozományodra.

GEGENSATZ.

Lehrer: — Nenne mir einige Gegensätze.

Schüler: — Heiss und Kalt, Tag und Nacht, Krieg und Frieden, Vater und Mutter.

Ne felejtse el!

**A „MERCUR”
cipőáruházban**

ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
kisiparosok által készített

**elegáns
cipőt kaphat
olcsó árban!**

Vas-és fémöntés

Gépműhely

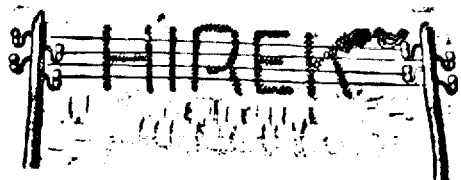
Precíziós szerző-
mók készítése.

LADISLAU

ASSAEL

LÁSZLÓ

MŰKATÓSSÁG Arad, Cal. Radnei 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit.
Kenderfeldolgozó gépek — Malomberendezések saját modelom után készülnek.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknél árendemény.

Redakcia si administria — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industriilor-Iparos Otthon.

Meghalt az asztalos fia...

BARABÁS BÉLA dr. hétfőn este kilenc órakor 79 éves korában hosszú és kinos szenvedés után megszünt élni. Szerdán délután tartott temetésén döbbenetes méltósággal nyilvánult meg a nagy halott iránt az aradi magyarság részvéte. Bethlen György gróf, Nagy Sándor dr., Purgly László, Veterány Viktor dr. és Arvay Árpád a városháza előtt felállított ravatalnál búcsúztatták a nagy halottat, akit a magyarság Barabás Béla halálával veszített. Elparentálták Barabás Bélát, az aranyshajú szónokot, a gerinces magyar politikus, a magateremtette embert, aki alacsony sorból odaküzdötte magát, hogy mint a régi osztrák-magyar monarchia legmagasabb közjogi méltósága, a delegáció elnöke, Ferenc József császár jobbán ült. Azt a szerepet azonban a mi szerény iparosújságunknak hagyták, hogy Barabás Bélát, a Barabás Péter asztalosmester fiát, aki céhbéli időben eltöltött inasidő után annak rendje és módja szerint mesterlegény lett és vándorkönyvet kapott, elbúcsúztassa.

Mert Barabás Béla dr., a nagynevű ügyvéd-politikus nemcsak a magyarság, hanem az iparos-ság halottja is. Örökös tiszteltbeli ügyésze volt az aradi ipartestületnek és ezt a címet nem nagy politikai sikereivel, hanem tényleges iparos-ügyészi működésével érdemelte ki. Egész életében büszkén hangoztatta, hogy a bölcsője édesapja szerény aradi asztalosműhelye mellett ringott. És örömmel ragadott meg minden alkalmat, hogy iparosok társaságában legyen. Barabás Bélát pillanatra sem szédítette el a hatalmas karrier, amit megfutott. Ha kitélt ettől a lelke mélyéig önzetlen, szerény, egyszerű és talán éppen azért olyan lenyűgözően nagy embertől, hogy büszke legyen valamire, arra volt a legbüszkébb, hogy az ő iparos testvérei nem felejtették el soha az első sorban iparosfiut, a néhai aradi asztalosmester fiát tisztelni és a bálványozásig szeretni benne. Ezt az el nem múló szeretetet megmutatta Arad iparos-sága a halott Barabás Bélának is. Alig van Aradon magyar iparos, aki ott ne lett volna a temetésén...

Barabás Béla dr. halála pótolhatatlan vesztesége Az Iparos szerkesztőségének is, mert illusztris cikkírónkat veszítettük el benne. Élete utolsó újságcikkét a mi lapunknak írta Barabás Béla. Már fájt a lába és pátriarchai kora ellenére is szálfa-egyenest testét örölte már a halált okozó kór, amikor Az Iparos husvétii számába „Édesapám, az — asztalosmester” címen gyönyörű cikket megírta. És most, a husvétot követő pünkösöd után örökre eltávozott tőlünk az asztalos fia. Követte édesapját, a hajdani aradi céhmestert, akitnek márványsírkönél maradandóbb emléket állított gyönyörű cikkében.

Barabás Béla halálával MÓRA FERENC, a nagy magyar író közelmúltban történt elmulta után másik nagy barátját veszítette el a magyar iparos-ság. Mert az idegenből Aradra vetődött székhely asztaloslegény nagynevű fia szintén husunkból való hus és vérünkben való vér volt, minden szavában és minden tettében iparosbarát, mint a szegedi foltozó szűcs halhatatlan fia, Móra Ferenc, a nemzeti szolgálmester... (n)

— Új helyiségben a munkaügyi felügyelőség. Az aradi munkaügyi felügyelőség és a hatósági állasközvetítőhivatal szerdán új helyiségbe, a Horia-ucca 2. szám, II. emeletre költözött.

Mit ír elő a nyári munkaidőre vonatkozólag a miniszteri rendelet?

Mint a múltban, idén is május 15-én lépett életbe a nyári időszámítás, amikor az üzletek zárórája a munkaügyi miniszterium rendelete értelmében módosul. A munkaügyi felügyelőségek most kapták meg az erre vonatkozó utasítást, a mely a következőket tartalmazza:

Az összes kereskedelmi üzleteket déli egy órától négy óráig kell zárva tartani, ezzel szemben este nyolc óráig kötelesek zárni, míg vasárnap vagy ünnepnapot megelőző estéken kilenckor. Fűszerüzletek, hentesek, halüzletek és élel-

miszerkereskedések déli ebédszünete fél kettőtől ötig tart és este csak kilenckor zárják üzleteiket.

Borbélyok déli szünete egy órától négyig, este kilenckor tartanak nyitva, szombaton és ünnepet megelőző este pedig éjjel 11-ig.

A tisztviselőkre vonatkozólag nem érkezett rendelkezés. A bankok az 1930-ban megjelent miniszteri rendelet alapján minden év május 15-től kezdve reggel nyolctól délután kettőig, kereskedelmi vállalatok pedig az üzletzáráshoz alkalmazkodva tartják hivatalos óráikat.

— A szeszfogyasztási adó adóbonokban is fizethető. A pénzügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy az 1931-ig hitelezett szeszfogyasztási adó-hátralékok adóbonokkal legyenek kiegyenlíthetők. Minthogy az adóbonok árfolyama ma 30 lej körül mozog, a miniszteri engedély nagy teherkönyvitést jelent azokra a gyárakra nézve, amelyek a szeszfogyasztási hátralékokat nem egyenlítették ki.

— Az italmérési engedélyek kicserélése. A pénzügyminiszter még a múlt évben felfüggesztette a regáthoz csatolt területeken az italmérési engedélyek kicserélését, mert a falusi engedélyek kiadásának kérdése nem volt megoldva. Minthogy ez megtörtént, a miniszter eirendelte, hogy folytassák az engedélyek kicserélését, amelyet június 9-ig be is fognak fejezni.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, lablőrő, grádli, butorszövet, plüss, arik, butorugó, mindenféle kárpitoskellékek. Zsák, zsinag, kötél, ponyva, lömlő, kender, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.

Arad, uJ Neuman ház

— Kenyérsütés tűz nélkül. Az orvostudományban egyre szélesebb körben használják a diatermiának nevezett eljárást, mely lényegében szapora váltakozású elektromos árammal való közvetlen hőtermelés. Ezt a diatermiát most egészen különös célra próbálják felhasználni: a kenyérsütésre. A diatermiás kenyérsütés úgy történik, hogy szaporaváltakozású áramot vezetnek a tészta alá, amely felhevíti azt, tekintettel nagy elektromos ellenállására, s a tészta belülről kifelé sül. Az ilyen diatermiás kenyér csak abban különbözik a kemencében sültől, hogy nincs héja és valószínűleg abban, hogy drágább.

— Magyar mérnökök értékes találmányai az autópár terén. Párisban az automobilgyárak szövetsége pályázatot hirdetett olyan szerkezetre, amely a gépkocsik biztonságát fokozza és a fék, valamint a kormánykerék elromlása esetén is megakadályozza az esetleges szerencsétlenséget. A pályázaton tizenkét találmányt találtak megfélelőnek. Az első helyre értékelt négy találmány mindegyikének magyar mérnök a szerkesztője. Ezek mind aranyérmét és fejenként tízezer frank jutalmat kaptak. A többi nyolc pályamű alkotói franciák.

A nyár már nem hoz gondot,

regi ruháim

Hospodár-hoz küldöm

át festeni, vagyis tisztítani.

Arad, Strada Stroiescu 13. és Strada Eminescu 3

Nyári ruhákat és kabátokat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10. Fiók: Strada Brătianu 11.

— Kétezer lej értékű áru szabadon importálható. A pénzügyminisztérium közölte valamennyi vámhivatallal, hogy megengedi kontingentálási autorizációk nélkül való behozatalt bármilyen egyszállitmányban érkezett árunak, amelynek értéke nem haladja meg a kétezer lejt, beleértve a vámilletékeket is.

— Újabb határidő a lakbérszerződések illetékezésére. A központi bélyegbizottság — mint Bucurestiből jelentik, — elhatározta, hogy a lakbérleti szerződések lebélyegzésének határidejét 1934 június 23-ig meghosszabbítja.

JULIU LINK

Dentist—Fogász

diplome medaille

Timisoara, L. St. Gheorghe No. 6. (v. Arany Szarvas-épület)

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormantare a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restaurant cu cotizatiile lor, sa achite restanta in interesul lor propriu, fiindca in conformitatea §-lui 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adica daca membrul decedeaza intre timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizatiunile sunt sendente dupa urmatoari membri decedati:

In grupa A. csoportban 773. Juliana Ehrengruber, Arkai Julianna. 774. Gheorghe György, 775. Sot. Iui Pavel Szász Pálné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Directiunea Grupelor de Inmormantare a Reunionei Civile de Binefacere din Arad prin prezenta comunica cu asociatii, ca cotizatiunile de decedantescadente până la numărul curent:

In grupa I. csoportban 693 számig. In grupa II. csoportban Julia Arkai Julianna 787. számig esedékes a fizetés.

Rugam membrii a anunta schimbările de domiciliu la efectuarea lași cotizatiilor.

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportjainak igazgatósága ezúton közli a tagjait, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

— Nincs remény a devizakorlátozások enyhítésére. A bucuresti-i Sfatul Negustoresc-nek egy küldöttsége kereste fel a héten a Banca Nationala kormányzóját, akitől azt kérte, könnyítsenek a devizabeszterzés mai nehézségein, amelyek előbb-utóbb az élet megdrágításához fognak vezetni. Dumitrescu kormányzó semmi jóval nem biztatta a kereskedők küldöttségét, mert a nemzetközi gazdasági helyzet nem engedhet meg liberálisabb rezsimeket a devizák engedélyezésében. Kilátásba helyezte azonban a kormányzó, hogy a legközelebbi napokban megjelenik a rendelet azokkal az országokkal fentartott kereskedelmi forgalom szabályozásáról, amelyekkel szemben kereskedelmi mérlegünk nem passzív. Ez a rendelet lényeges könnyítéseket fog engedélyezni ezekkel az országokkal fentartott áruforgalmunk lebonyolítása terén.

DER KLEINE KAUFMANN.

— Karli, der Storch hat deiner Mama ein kleines Schwessterchen gebracht. Es wiegt drei Kilo.
— So? Und was hat das Kilo gekostet?

BOSHAF.

— Na, wie hat dir mein Hamlet gefallen?
— fragt ein Schauspieler seinen Kollegen.
— Glänzend! — entgegnete dieser, — wenn man dir zusieht, begreift auch, warum die Ophelia — Selbstmord begeht.

NÉRO.

— Miről lehet felismerni az elveszett kutyát?
— Nérónak hívják. Ha fűtül neki, a nevével szólítja és mégsem jön, akkor biztos, hogy ő.

SZOBALÁNY.

Az ur (miután megcsókolta a szobalányt):
— Remélem, nem szól a feleségemnek...
Szobalány: — Legyen nyugodt. Régen kiderült volna, ha árulkodó lennék...

SZEMLÉLTETŐ LECKE HAZASSÁG ELLEN.

— Éppen most hoztad el a barátodat, amikor nagy takarítás van?
— Igen. Nősülni akar a szerencsétlen fráter.

EELMES ADAKOZÓ.

Jótekonycélú ünnep. Egyik sátor fölé ki van írva:
EGY CSOK EZER LEJ

Lüke ur odasiet a sátor egyik tündéréhez:
— Kedves, nagysád, — mondja, — sziveskedjék engem rögtön értesíteni, ha a végeladás megkezdődik.

ELSZOLTA MAGAT.

— Pestre készül? Tudok egy jó szállodát. Hotel... Hotel... na, hogy is hívják?... Feleség! nézd csak meg a törülközőt!

BORBÉLYNAL.

— Fe mosást parancsol?
— Nem, köszönöm... azt a feleségem személyesen végzi.

SZEP TAJÉK.

— Hermin, mit szólsz ehhez a gyönyörű vidékhez?
— Nem tudok szóhoz jutni...
— Rendben van. Itt nyaralunk...

SPIRITISMUS.

Bei einer spiritistischen Séance befindet sich unter den Zuschauern auch der verwitwete Müller. Der Demonstrator schlägt vor, den Geist der verstorbenen Frau Müller erscheinen zu lassen: Doch alle Mühe ist vergeblich — der Geist will nicht erscheinen.

— Plagen Sie sich nicht weiter! — meint endlich Herr Müller, — wenn meine Frau nicht kommt, hat sie wahrscheinlich nichts Passendes anzuziehen.

NATURWUNDER.

— Der Sauerstoff ist zum Leben unbedingt notwendig, — erklärt der Professor, — er wurde im Jahre 1773 entdeckt.

Der kleine Hans fragt:
— Bitte Herr Professor, wie lebten denn die Menschen vor dieser Zeit?

UNNÖTIGE FRAGE.

Eine Frau kommt in einen Laden, um eine Trinkschale für ihre Dogge zu kaufen.

— Wünschen Sie eine Schlüssel mit der Aufschrift: „Für den Hund“?

— Nein — das ist nicht notwendig. Mein Mann trinkt kein Wasser und der Hund kann nicht lesen.

GLÜCKLICHE EHE.

— Ihre Tochter ist doch jetzt schon ein Jahr verheiratet? Ist sie auch glücklich?

— Jawohl, ihr Mann ist wirklich reizend. Jeden Wunsch, den er ihr aus den Augen liest, müssen wir erfüllen.

Hol és mit vásárolhat a Mercur-tag?

Női- és férfi szöveteket

az összes kelengyecikket
Friedmann és Schwarz
divatárúházaiban
ARAD, Str. Metianu 4. Hunyadi-p.

Dein Paula

női kalapszalónja
Arad, Strada Bratianu 9.

Nászajándékok alkalmi ajándékok

legjobb beszerzési forrása
Kun József ékszerész.
ARAD, Bul. Regina Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját műhelyemben.

Czernóczky Imre

cipőüzlete
kész és mérték utáni
cipők legjobb beszerzési forrása!!
Arad, Strada Mărășești 4. sz.

A tavaszi és nyári idényre beérkezett

CIPŐKET

legelőcsöbben árusítja

Mercur Cipőáruház Rt.
ARAD, Piata Avram Iancu 21.

RÁDIÓ

alkatrészek és csövek legelőnyösebb beszerzési forrása

Geller Rádió
ARAD, Str. Bratianu 7.

Szemüvegek fényképezőgépek totocikkek

Amatőr felvételek kidolgozása legjobban és legelőcsöbben!

OPTICUM

Kun István
ARAD, Bul. Reg. Maria 18.

Iskolai írószerek
Irodai felszerelések
Rajz és technikai cikkek
Nyomtatványok, stb.

Max Molnár és Tsa

Arad, Strada Bratianu
és Strada Iosif Vulcan sarkán

Nagy Imre

női divattermében
készülnek a legújabb újdonságok.
Arad, Strada Eminescu 2. sz.

Allandóan nagy választék férfi-, női- és gyermek

CIPŐK

ben. Legelőcsöb ár, saját munka!
Czernóczky Mihály
ARAD, Str. Eminescu 20-22.

Baranyi Ferenc

uriszabósága
ARAD, Str. Bratianu 15.

Speciális

butor

nappali és

kombinált szoba

Reinhart

Fülöp butorgyár

ARAD, Str. Horia 2. Városházával szemben.

Kerékpárok,

gummik, alkatrészek, szerelési cikkek

Schwarcz Arpad

muszerész és villanyszerelő
Arad Strada Brancovici 1. sz.

Szőrmebundák és téli

kabátok

nyári gondozása

szavatosság mellett. Villanyerőre berendezett porológép.

Engelhardt szőrmearúház

ARAD, Str. Eminescu 1. Vadász-kürt szálló épülete,

Női kabátok, retikülök

nagy választékban.
Legújabb modellek!

LYONE divatárúház

Arad, Neuman-palota.

Ha még nem tagja a Mercurnak, jelentkezzen az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetében. Arad. Strada Bratianu 18.